

ಬೇಟೆಗೆ ಹೊಂಚು
ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಹದ್ದು

ಈಜಿಪ್ಷಿಯನ್ ರಣಹದ್ದು

ಜೋರ್ಬೀರ್‌ನಲ್ಲಿ
ಬೋಳುತಲೆಯ
ರಣಹದ್ದುಗಳು

ಇರುವ ಕೆಲವು ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ರಣಹದ್ದುಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗಿಂತ ಎಂಟು ಪಟ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮೂರು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಎತ್ತರದಿಂದಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲವು. ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಹರಡದಂತೆ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಜೀರ್ಣಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ. ಅವುಗಳ ಜಠರ ರಸ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ವೈರಸ್‌ಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ನಾಶಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯ ತಿಂದು ಅವುಗಳು

ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ಮಲ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಗೂ ಸಹಕಾರಿ. ಆದರೆ ಇಂದು ಇವುಗಳದು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷಿಸಂಕುಲ.

'ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಯೂನಿಯನ್ ಫಾರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಶನ್ ಆಫ್ ನೇಚರ್' ಇವುಗಳನ್ನು 'ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ' ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದ ಹದ್ದುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೇ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರ 2006ರಲ್ಲಿ ಜೋರ್ಬೀರ್‌ನಲ್ಲಿ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅಣಿಯಾಯಿತು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕುಸಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಪಶುವೈದ್ಯರು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್ ಔಷಧ. ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಂಸ ತಿಂದ ಹದ್ದುಗಳು ಕಿಡ್ನಿ ವೈಫಲ್ಯದಿಂದ ಕೇವಲ 72 ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪುತ್ತವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಕ್ವೀರಕ್ರಾಂತಿ' ಕೂಡ ಅವುಗಳ ಅಳಿವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮೊದಲು ನಮ್ಮೂರಿನಂಥ

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಮಲೆನಾಡು ಗಿಡ್ಡ ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳಿಗೆ ರೋಗಗಳೂ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು, ಔಷಧೋಪಚಾರದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ತರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಮೇಣ ಈ ಹಸುಗಳ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಜರ್ಷಿ ತಳಿಗಳ ದನಗಳನ್ನು ಸಾಕತೊಡಗಿದರು. ಈ ಹಸುಗಳು ತೂಕದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸತ್ತಾಗ ಇವನ್ನು ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಇದರಿಂದ ಹದ್ದುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯಾಯಿತು.

2022ರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ಸಾಂನ ಕಮರೂಸ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚೆಗಾಂವ್ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ದಿನ ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರಣಹದ್ದುಗಳು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದವು. ಇವುಗಳ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವಾದದ್ದು ಒಂದು ಮೇಕೆ! ಕಳೆನಾಶಕ ಅಥವಾ ಕೀಟನಾಶಕ ಸೇವಿಸಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ ಮೇಕೆಯ ಮಾಂಸ ತಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ರಣಹದ್ದುಗಳೂ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಜೋರ್ಬೀರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುವಾಗ ಅವುಗಳ ಮೃತದೇಹದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಥವಾ ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್ ಅಂಶ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮೂಲಕ ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್ ಔಷಧ ಬಳಸದಂತೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಿರ್ಬಂಧ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜೋರ್ಬೀರ್ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸ್ವರ್ಗ. ಇಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಗಾಯಗೊಂಡ, ಅನಾರೋಗ್ಯಾಳಿತ ರಣಹದ್ದುಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಔಷಧೋಪಚಾರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಕೊಡುಗೆ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದು.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ: feedback@sudha.co.in